

ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ТВОРЧИХ КОНКУРСІВ З ПРОЄКТУВАННЯ (АРХІТЕКТУРНИХ ТА МІСТОБУДІВНИХ КОНКУРСІВ)

Цей Порядок організації та проведення творчих конкурсів з проєктування (архітектурних та містобудівних конкурсів), далі — Порядок, спрямовано на забезпечення реалізації законодавчих актів в сфері архітектурного проєктування та містобудування (планування територій).

Цим Порядком встановлюються єдині вимоги до організації і проведення творчих конкурсів з проєктування (архітектурних та містобудівних конкурсів) для виявлення кращих проєктних пропозицій та визначення виконавців проєктної та містобудівної документації.

Цей Порядок також поширюється на організацію та проведення творчих конкурсів з проєктування в сферах реставрації об'єктів культурної спадщини, ландшафтного проєктування, інженерно-конструкторських розробок, транспортного проєктування, промислового дизайну, дизайну архітектурного середовища, створення об'єктів монументального мистецтва, пам'ятників, монументів, меморіалів, меморіальних комплексів.

Архітектурні конкурси проводяться для визначення кращих проєктних пропозицій щодо об'єктів нового будівництва, реконструкції, реставрації будинків, будівель і споруд, забудови окремих земельних ділянок, архітектурних ансамблів площ, вулиць, кварталів, об'єктів благоустрою, ландшафтних та садово-паркових об'єктів, об'єктів монументального і монументально-декоративного мистецтва.

Містобудівні конкурси проводяться для визначення кращих проєктних пропозицій, що передують розробленню містобудівної документації та проєктів планування окремих територій.

Організація та проведення творчих конкурсів з проєктування є обов'язковою передумовою для подальших стадій проєктування об'єктів архітектури або етапів планування територій, якщо це визначено у Законі України «Про архітектурну діяльність», Законі України «Про публічні закупівлі», містобудівній документації, рішеннях органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування.

Організація та проведення творчих конкурсів з проєктування сприяє підвищенню якості архітектурного середовища, пришвидшує розвиток інновацій, розвиває конкуренцію між фахівцями, створює передумови фахового зросту для молодих спеціалістів та дозволяє відібрати виконавця робіт, пов'язаних із створенням об'єктів архітектури за критеріями якості.

Особливий вид творчих конкурсів з проєктування (конкурси проєктів) є складовою публічних закупівель у визначених законом випадках.

РОЗДІЛ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:

Автор проєктної пропозиції — фізична особа, яка своєю творчою працею створила проєктну пропозицію і подала її на конкурс відповідно до вимог програми та умов конкурсу.

Авторський колектив — об'єднання фізичних осіб-співавторів проєктної пропозиції, які своєю творчою працею спільно створили проєктну пропозицію і подали її на конкурс відповідно до вимог програми та умов конкурсу.

Відповідальний секретар конкурсу — призначена замовником фізична особа, яка виконує функції секретаря журі на засіданні журі конкурсу.

Винагорода — премія, приз, відзнака, призначені членами журі конкурсу авторам кращих проєктних пропозицій відповідно до вимог програми та умов конкурсу та цього Порядку.

Голова журі — член журі, обраний таємним голосуванням членів журі, який головує на засіданні журі.

Заступник журі (альтернативний член журі) — призначається замовником одночасно із призначенням основних членів журі та виконує функції члена журі у випадку відсутності основного члену журі на засіданні журі.

Довірена особа — нотаріус або інша особа, призначена замовником для зберігання отриманих проєктних пропозицій та декларацій авторства в таємниці до засідання журі.

Журі конкурсу — призначені замовником конкурсу та невідпорядковані замовнику конкурсу фахівці із відповідними кваліфікаційним рівнем, які на своєму засіданні проводять рейтингування проєктних пропозицій і приймають рішення щодо переможця конкурсу та розподілу винагород.

Замовник конкурсу — фізична або юридична особа, центральний, місцевий орган виконавчої влади, виконавчий орган місцевої ради, уповноважений орган містобудування та архітектури, який приймає рішення про організацію та проведення конкурсу, забезпечує заходи з організації, проведення конкурсу та його фінансування.

Збереження анонімності — комплекс заходів з послідовного відокремлення конкурсних пропозицій від ідентифікації їхніх авторів.

Ідентифікаційний конверт — непрозорий заклеєний конверт, на якому вказаний виключно девіз проєктної пропозиції, який містить всередині декларацію авторства.

Конкурс ідей — творчий конкурс з проєктування, процедура відбору кращих проєктних пропозицій, метою якої є пошук концептуальних рішень, не спрямованих безпосередньо на реалізацію. Результати містобудівних конкурсів ідей враховуються в рішеннях про внесення змін до містобудівної документації або розробці нової містобудівної документації.

Конкурс з проєктування — творчий конкурс, метою якого є пошук проєктних рішень в сферах архітектури, містобудування та інших сфер, на які поширюється цей Порядок.

Конкурс проєктів — творчий конкурс з проєктування, процедура відбору кращих проєктних пропозицій, метою якої є пошук проєктних рішень, націлених на подальшу реалізацію та укладання договору з автором проєктної пропозиції-переможця на виконання подальших стадій проєктування або етапів планування територій. Для архітектурних конкурсів проєктів дотримання проєктними пропозиціями містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки та інших вимог вихідних даних на проєктування є обов'язковим.

Конкурсна документація — підготовлений замовником конкурсу комплект документів, необхідних для розроблення у визначений термін проєктної пропозиції, який складається з оголошення конкурсу; програми конкурсу; умов конкурсу; вихідних даних на проєктування; рішення журі конкурсу про розподіл премій та інших видів винагород та протокольного рішення підбиття підсумків конкурсу.

Конкурсна процедура — формалізована процедура відбору кращих проєктних пропозицій незалежним професійним журі конкурсу, що були анонімно подані учасниками конкурсу відповідно до вимог програми та умов конкурсу.

Метод двох конвертів — один з етапів оцінки (за наявності такої вимоги в програмі та умовах конкурсу) проєктних пропозицій, метод розкриття конвертів із пропозиціями щодо обсягів потрібних інвестицій або вартості реалізації проєктної пропозиції або майбутніх гонорарів на подальші стадії проєктування або етапи планування окремо від ідентифікаційних конвертів з деклараціями авторства.

Мультидисциплінарні конкурси — конкурси, до яких залучаються учасники, задіяні у різних сферах діяльності.

Оголошення про конкурс — документ, в якому міститься пропозиція до залучення до участі в конкурсі або інформування громадськості про проведення конкурсу за запрошенням відповідно до вимог цього Порядку.

Організатор конкурсу — залучена замовником на договірних засадах фізична особа-підприємець або юридична особа, що має в своєму складі відповідального виконавця робіт (послуг), пов'язаних з створенням об'єктів архітектури, яка забезпечує заходи з організації та проведення конкурсу.

Оцінювальна комісія — відмінна від журі комісія, створена замовником з метою проведення процедури попередньої кваліфікації учасників в конкурсах з обмеженою участю.

Переможець конкурсу — учасник конкурсу, проектну пропозицію якого визначено кращою серед поданих на конкурс відповідно до рейтингу проектних пропозицій за рішенням журі конкурсу.

Пов'язана особа — особа, яка пов'язана трудовими або родинними (сімейними) відносинами. Членами сім'ї вважаються подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, діди, баби, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, які постійно проживають разом із пов'язаною особою та ведуть з нею спільне господарство.

Проектна пропозиція — цілісний набір графічних, текстових матеріалів, макети, моделі тощо, подані учасником конкурсу для участі в конкурсі у відповідності до вимог, встановлених в програмі та умовах конкурсу. Проектна пропозиція не є стадією розробки проектної документації. Проектна пропозиція відноситься до передпроектних творчих робіт, які не нормуються і не несуть правових наслідків.

Професійний радник — архітектор або інженер, який має досвід у організації та проведенні творчих конкурсів з проектування і залучений замовником конкурсу для консультацій з організації та проведення конкурсу на договірних засадах.

Професійний рівень учасника конкурсу — визначений в програмі та умовах конкурсу мінімальний освітній та кваліфікаційний рівень фізичної особи, яка має намір взяти участь в конкурсі, що підтверджує професійну спроможність учасника конкурсу виконати проектну пропозицію і (у разі необхідності) подальшу роботу над його реалізацією.

Реєстраційний внесок — установлений умовами конкурсу грошовий внесок учасника конкурсу або депозит для відшкодування витрат, сплата якого є підставою для реєстрації учасника конкурсу та надання йому комплексу конкурсної документації. Встановлення реєстраційного внеску не є обов'язковим.

Творчий конкурс — формалізована процедура оцінки проектних пропозицій в сферах архітектури, містобудування, ландшафтно-архітектури, образотворчого мистецтва, реставрації об'єктів культурної спадщини, інших сфер, у якій кваліфіковані особи або колективи таких осіб пропонують проектні рішення відповідно до поставленого завдання та анонімно подають роботи для оцінки професійним та незалежним журі у відповідності до визначених у конкурсній документації критеріїв.

Пріоритет надається якісним показникам проєктних пропозицій, включаючи культурні цінності та благо для суспільства.

Технічні експерти конкурсу — призначені замовником конкурсу фахівці, які проводять попередню технічну оцінку дотримання учасниками конкурсу вимог програми та умов конкурсу при поданні проєктних пропозицій.

Учасник конкурсу — автор, авторський колектив, які мають намір взяти участь у конкурсі, зареєстровані до участі у конкурсі, подали проєктну пропозицію відповідно до вимог програми та умов конкурсу.

Інші терміни в цьому Порядку використовуються відповідно до законів України «Про архітектурну діяльність», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про основи містобудування», «Про публічні закупівлі», «Про авторське право та суміжні права».

2. Принципи організації та проведення конкурсів:

Принцип прозорості полягає у визначеності та чіткості процедур, правил та вимог, викладених у конкурсній документації та її доступності для всіх суб'єктів конкурсної процедури.

Принцип рівних прав та недискримінації полягає у тому, що правила та умови мають бути однаковими для всіх учасників конкурсу.

Принцип справедливості полягає у повазі до інтелектуальних, творчих, організаційних та фінансових зусиль учасників конкурсу, які вони доклали для участі в конкурсі.

Дотримання принципів конкурсної процедури реалізується в:

- рівності прав учасників конкурсу;
- прозорості конкурсної процедури;
- незалежності та професійності журі;
- якісному конкурсному завданні;
- анонімності поданих проєктних пропозицій;
- винагороді, гарантованій умовами конкурсу;
- охороні прав інтелектуальної власності;
- залученні професійних саморегулювних організацій до досудової медіації у випадку спорів;
- залученні громадян.

3. Об'єкти конкурсного проєктування творчих конкурсів з проєктування

Об'єктами конкурсного проєктування творчих конкурсів з проєктування є:

- об'єкти архітектури (будинки, будівлі, споруди);
- об'єкти містобудування (площі, вулиці, окремі території в населених пунктах, села, селища, міста);

об'єкти ландшафтної архітектури (парки, сквери, ландшафтні утворення);

об'єкти образотворчого монументального мистецтва (монументальний живопис: розпис, мозаїка, вітражі; монументальна скульптура; художні просторові інсталяції; світлові інсталяції тощо);

транспортні концепції (планувальні рішення щодо оптимальних та раціональних рішень у сфері транспортного планування);

інженерно-конструкторські рішення (проектні рішення щодо оптимальних та раціональних рішень у сфері інженерних та конструкторських розробок, вузлів тощо);

об'єкти промислового дизайну (утилітарні предмети);

об'єкти дизайну архітектурного середовища (вуличні меблі);

пам'ятники, меморіали, меморіальні комплекси, пам'ятні місця.

4. Предмет конкурсного проектування

Предмет конкурсного проектування — спосіб вирішення задач, поставлених у програмі та умовах конкурсу з формування проектного рішення для об'єкта конкурсного проектування, яке може включати визначення його функціонально-планувальної структури, об'ємно-просторової композиції, архітектурно-художнього образу, інтеграції в існуюче середовище та інших характеристик відповідно до мети і завдань конкурсу.

5. Суб'єкти конкурсної процедури

Суб'єктами конкурсної процедури творчих конкурсів з проектування є:

замовник конкурсу;

організатор конкурсу (за наявності);

професійний радник конкурсу (за наявності);

відповідальний секретар конкурсу;

журі конкурсу;

учасник конкурсу;

технічний експерт конкурсу (за наявності);

довірена особа;

виконавчий орган місцевої ради, в юрисдикції якого розташована територія конкурсного проектування;

професійні саморегульвні організації в сфері архітектури і містобудування, образотворчого мистецтва, інженерного проектування, ландшафтної архітектури, охорони культурної спадщини, будівництва;

дорадчі органи конкурсу — наглядові, експертні ради із залученням фахівців та громадськості (за наявності).

6. Права та обов'язки суб'єктів конкурсної процедури

6.1. Замовник конкурсу забезпечує здійснення реалізації заходів, пов'язаних з організацією та проведенням конкурсу. Замовник конкурсу може здійснювати ці заходи самостійно або доручає це іншій особі — організатору конкурсу на договірних засадах.

Замовник конкурсу:

приймає рішення про проведення конкурсу;

визначає тему, вид конкурсу, терміни його проведення;

встановлює професійний рівень учасників відкритого конкурсу, кваліфікаційні критерії відбору учасників у конкурсах із обмеженою участю; склад учасників конкурсу у конкурсї за запрошенням та порядок реєстрації учасників;

приймає рішення про необхідність сплати учасниками конкурсу реєстраційного внеску та його розмір;

встановлює винагороди конкурсу, визначає розмір призового фонду конкурсу;

утворює журі та призначає відповідального секретаря конкурсу;

готує конкурсну документацію та організовує її розповсюдження та тиражування;

за необхідності вносить зміни до програми та умов конкурсу у відповідності до вимог, встановлених цим Порядком;

за необхідності продовжує термін подачі конкурсних пропозицій у відповідності до цього Порядку;

організовує проведення громадського обговорення програми та умов конкурсу;

залучає до проведення конкурсу професійні саморегульовані організації в сферах, відповідно до об'єкту та предмету конкурсного проектування з метою: розроблення програми та умов конкурсу; залучення бажаючих намір взяти участь в конкурсї; залучення членів відповідних організацій до участі в конкурсї в якості журі або технічних експертів конкурсу; організації виставок, творчого і громадського обговорення проектних пропозицій; поширення інформації про проведення конкурсу; отримання консультацій; офіційної підтримки конкурсу.

погоджує програму та умови конкурсу проектів із виконавчим органом місцевої ради, в юрисдикції якого розташована територія конкурсного проектування;

погоджує програму та умови конкурсу із членами журі конкурсу;

погоджує програму та умови конкурсу із професійною саморегульованою організацією, для архітектурних та містобудівних конкурсів — із місцевою організацією Національної спілки архітекторів України;

затверджує програму та умови конкурсу;

оприлюднює на власних медіа ресурсах, у засобах масової інформації та соціальних мережах оголошення про конкурс;

розглядає заяви бажаючих взяти участь в конкурсі, приймає рішення про їх допущення (недопущення) до участі у конкурсі;

організовує реєстрацію учасників, надає їм конкурсну документацію;

організовує приймання проєктних пропозицій і (в разі необхідності) проведення їх технічної експертизи;

організовує громадське обговорення результатів конкурсу;

забезпечує надання приміщень для роботи журі, відповідального секретаря конкурсу, технічних експертів, приймання та тимчасового зберігання проєктних пропозицій, проведення їх виставок та громадського обговорення;

здійснює фінансування витрат, пов'язаних з проведенням конкурсу, виплачує премії переможцям;

забезпечує використання проєктних пропозицій у спосіб, який визначено в оголошенні про проведення конкурсу і його умовах.

Замовник може делегувати свої обов'язки організатору конкурсу на договірних засадах, окрім:

прийняття рішення про проведення конкурсу;

затвердження програми та умов конкурсу;

призначення журі та відповідального секретаря конкурсу.

Замовник конкурсу не має права змінювати рішення журі конкурсу.

Замовник конкурсу зобов'язаний виплатити всі грошові премії, передбачені умовами конкурсу. Зміна кількості премій та їх розміру, а також неприсудження першої премії можливі лише за рішенням журі конкурсу у разі, коли кількість поданих на конкурс проєктів дорівнює або є меншою від кількості премій.

Замовник конкурсу може встановити додаткові види заохочення учасників конкурсу — почесні грамоти, дипломи, цінні подарунки, інші відзнаки, що має бути визначено в програмі та умовах конкурсу.

В конкурсах проєктів якщо журі після присудження премії (премій) не визнало жодної проєктної пропозиції такою, яка може бути рекомендована для подальшої реалізації, замовник звільняється від зобов'язань перед переможцем конкурсу щодо замовлення на подальше розроблення проєктної документації на будівництво або містобудівної документації, що має бути застережено в умовах конкурсу.

6.2. Організатор конкурсу безпосередньо здійснює заходи з організації та проведення конкурсу за дорученням замовника в обсязі, визначеному договором. Замовник може бути одночасно організатором конкурсу. Організатор конкурсу має право здійснювати всі необхідні заходи з організації та проведення конкурсу, крім обмежень, визначених у п. 6.1. цього Порядку.

6.3. Професійний радник конкурсу здійснює консультування замовника конкурсу на договірних засадах. Професійний радник спільно із професійними саморегулювними організаціями рекомендує замовнику список потенційних членів журі конкурсу. Професійний радник за консультацією із замовником конкурсу та погодженням із журі конкурсу готує відповіді учасникам на їхні запитання протягом терміну конкурсного проєктування. Професійний радник може виконувати функцію відповідального секретаря конкурсу.

6.4. Відповідальний секретар конкурсу одночасно є секретарем журі і бере участь у його засіданнях без права голосу.

6.5. Журі конкурсу

Члени журі:

погоджують програму та умови конкурсу;
беруть участь в засіданні членів журі конкурсу;
з числа своїх членів обирають голову журі конкурсу;
відхиляють проєктні пропозиції, подані із порушенням строків; такі, що порушили анонімність та такі, які не відповідають вимогам програми та умов конкурсу;

приймають рішення щодо рейтингу проєктних пропозицій та розподілу премій та інших видів винагород;

підписують рішення журі щодо розподілу премій та інших видів винагород (за наявності таких винагород);

Рішення журі є остаточним і не може бути змінено, в тому числі й замовником конкурсу.

До складу журі не можуть входити пов'язані особи, та такі, які в зв'язку з виконанням трудових обов'язків безпосередньо підпорядковані і підконтрольні один одному.

Члени журі не мають права брати участь у конкурсі.

Члени журі не можуть залучатися до участі в подальшій роботі над премійованою проєктною пропозицією.

Члени журі не мають права розголошувати будь-які відомості, пов'язані з розглядом проєктних пропозицій і присудженням премій та консультувати учасників.

Голова журі має вирішальний голос у випадку рівного розподілу голосів.

Голова журі:

головує на засіданні журі;
забезпечує дотримання процедури засідання журі;
перевіряє дотримання конкурсними пропозиціями вимог програми та умов конкурсу;

підписує протокольне рішення підбиття підсумків конкурсу спільно із відповідальним секретарем конкурсу та рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород спільно з іншими членами журі;

представляє журі після підведення підсумків конкурсу (за потреби).

Заступники членів журі (альтернативні члени журі):

беруть участь у засіданнях журі без права голосу протягом всього періоду засідання журі;

у випадку відсутності основного члена журі з огляду на хворобу або непереборні обставини під час оцінки проєктних пропозицій його голос переходить до заступника, який бере участь у засіданні журі із правом голосу.

Альтернативний член журі призначається із розрахунку один альтернативний член журі на чотири основних членів журі.

Якщо основний член журі пропускає перше засідання журі, альтернативний член журі набуває його чи її голос на період оцінки проєктів.

Якщо за якоїсь причини основний член журі має необхідність бути відсутнім на засіданні на певний період часу, альтернативний член журі виконує його обов'язки в цей період. Якщо основний член журі є відсутнім на довгий період часу або залишає засідання до прийняття рішення щодо оцінки проєктних пропозицій, альтернативний член журі виконує його обов'язки до кінця засідання.

6.6. Учасники конкурсу

Участь у відкритих конкурсах беруть окремі фахівці або авторські колективи, професійний рівень яких відповідає встановленим замовником конкурсу кваліфікаційним вимогам.

Участь у конкурсах з обмеженою участю беруть окремі фахівці, авторські колективи, які пройшли процедуру попередньої кваліфікації за встановленими в програмі та умовах конкурсу критеріями відбору у відповідності до цього Порядку та *Порядку проведення попередньої кваліфікації учасників конкурсу проєктів з обмеженою участю*.

Участь у конкурсах за запрошенням беруть окремі фахівці, авторські колективи фахівців, які отримали запрошення до участі в конкурсі від замовника конкурсу.

Учасниками конкурсів не можуть бути члени журі, відповідальний секретар конкурсу, замовник конкурсу, організатор конкурсу, професійний радник конкурсу, довірена особа, технічні експерти конкурсу; пов'язані з ними особи; особи, які готували конкурсну документацію.

6.7. Технічний експерт конкурсу

Технічний експерт конкурсу проводить попереднє дослідження проєктних пропозицій щодо їхньої відповідності програмі та умовам конкурсу в аспектах:

відповідності проєктної пропозиції темі конкурсу;

збереження анонімності проєктної пропозиції;

вчасного подання проєктної пропозиції на конкурс без порушення строків та умов подання;

цілісності проєктної пропозиції за результатами її транспортування;
наявності всіх необхідних складових проєктної пропозиції;
наявності не передбачених програмою та умовами конкурсу
(додаткових) складових проєктної пропозиції.

За результатами проведення технічної експертизи технічний експерт (група експертів) складають технічний звіт.

Технічний звіт представляється технічним експертом конкурсу на засіданні журі.

Технічні експерти конкурсу беруть участь у засідання журі без права голосу.

Технічний експерт конкурсу не має права впливу на думку журі.

6.8. Довірена особа

Довірена особа відповідає за конфіденційність поданих проєктних пропозицій. Довірена особа не може бути пов'язаною особою із журі конкурсу, вона не контактує із журі протягом всього періоду організації та проведення конкурсу.

Довірена особа отримує проєктні пропозиції, розпаковує посилки та знищує верхню упаковку, на якій може бути адреса відправника, зберігає ідентифікаційні конверти у таємниці до прийняття рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород.

6.9. Виконавчий орган місцевої ради, в юрисдикції якого розташована територія конкурсного проєктування

Виконавчий орган місцевої ради:

надає витяги з містобудівної документації, іншу інформацію (за наявності), необхідну для підготовки програми та умов конкурсу;

надає вихідні дані на проєктування (містобудівні умови та обмеження, технічні умови), топографічні зйомки, геологічні дослідження, плани червоних ліній тощо, наявні у виконавчому органі при проведенні конкурсів проєктів на об'єкти архітектури;

погоджує програму та умови конкурсу шляхом перевірки на відповідність наданим вихідним даним (для конкурсів проєктів);

надає інформаційну та організаційну підтримку у проведенні громадського обговорення програми та умов конкурсу та результатів конкурсу;

сприяє замовникам конкурсу у розповсюдженні інформації про конкурс та популяризації застосування конкурсних процедур;

надає кандидатури до членів журі конкурсу на запит замовника конкурсу;

сприяє реалізації конкурсів проєктів.

6.10. Професійні саморегульвні організації в сфері архітектури і містобудування, образотворчого мистецтва, інженерного проєктування, ландшафтно́ї архітектури, охорони культурної спадщини, будівництва у відповідності до професійного спрямування:

здійснюють діяльність із популяризації конкурсів;
залучають своїх членів до участі у конкурсах;
залучають своїх членів до участі в якості членів журі, технічних експертів, професійних радників конкурсу;
надають статус «рекомендований до участі» або статус «офіційної підтримки конкурсу» (на договірних засадах);
погоджують програми та умови конкурсів, за необхідності беруть участь у розробці програм та умов конкурсів (на договірних засадах);
виступають організаторами конкурсів за спільним рішенням із замовником конкурсу (на договірних засадах);
взаємодіють з органами державної влади щодо законодавчого і нормативного регулювання творчих конкурсів з проектування;
сприяють органам місцевого самоврядування та замовникам конкурсів у проведенні виставок, творчого та громадського обговорення програми та умов конкурсів, результатів конкурсів шляхом: залучення своїх членів до відвідування виставки; участі членів організації у громадських та професійних обговореннях проєкту програми та умов конкурсу та результатів конкурсу;
оприлюднюють оголошення конкурсу через свої місцеві організації;
пропонують рекомендованих медіаторів на державному та місцевому рівнях в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із організацією та проведенням конкурсів;
Послуги відповідних організацій включаються у кошторис конкурсу відповідно до цього Порядку.

6.11. Дорадчі органи конкурсу — наглядові, експертні ради із залученням фахівців та громадськості утворюються за рішенням замовника (за потреби) з метою забезпечення прозорості здійснення заходів з організації та проведення конкурсів та залучення громадськості.

Члени дорадчих органів конкурсу мають право:
брати участь у обговоренні положень програми та умов конкурсу;
готувати і надавати замовнику пропозиції щодо положень програми та умов конкурсу;
брати участь у підготовці та організації громадських обговорень програми та умов конкурсу, громадських обговорень проєктних пропозицій, інших заходів конкурсу.

7. Залучення громадян

Залучення громадян до конкурсної процедури здійснюється:
на етапі заснування конкурсу шляхом дослідження громадської думки замовником конкурсу щодо актуальності проблем, розв'язання яких винесено на конкурс;
на етапі формування конкурсного завдання шляхом організації громадських обговорень проєкту програми та умов конкурсу;

на етапі проведення конкурсу шляхом формуванням дорадчих органів конкурсу із залученням представників громадськості (виключно за рішенням замовника);

на етапі підбиття підсумків конкурсу шляхом презентації проєкту-переможця; дослідження громадської думки з метою збору пропозицій до завдання на проєктування на подальших стадіях (для конкурсів проєктів).

Порядок залучення громадян зазначається у програмі та умовах конкурсу.

8. Види конкурсів

8.1. Міжнародні та всеукраїнські конкурси

Міжнародні конкурси — конкурси, участь у яких відкрита для учасників з різних країн світу. До складу журі міжнародного конкурсу обов'язково входять фахівці з різних країн світу. Особливості організації та проведення міжнародних конкурсів регулюються Переглянутою Рекомендацією ООН, що стосується міжнародних конкурсів з архітектури та містобудування від 27 листопада 1978 року.

Всеукраїнські конкурси — конкурси, участь у яких відкрита для резидентів України.

8.2. Відкриті конкурси, конкурси з обмеженою участю, конкурси за запрошенням

8.2.1. Відкриті конкурси — конкурсна процедура, у якій всім учасникам, які відповідають кваліфікаційним критеріям, визначеним у програмі та умовах конкурсу, надається право взяти участь у конкурсі.

8.2.2. Конкурси з обмеженою участю — конкурсна процедура, у якій до участі допускаються фахівці, авторські колективи фахівців, які подали разом із заявкою на конкурс необхідні рекомендації та кваліфікаційні документи, визначені в оголошенні конкурсу, та пройшли попередню кваліфікацію відповідно до встановлених критеріїв.

Конкурси з обмеженою участю проводяться з метою економії фінансових та організаційних зусиль замовника, учасників конкурсів та членів журі.

Проведення конкурсів з обмеженою участю для суспільно значущих об'єктів не рекомендується.

Порядок проведення попередньої кваліфікації учасників конкурсу проєктів з обмеженою участю встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Конкурси за запрошенням — конкурсна процедура, у якій учасники конкурсу запрошуються до участі за особистим вибором замовника конкурсу.

Одночасне проведення декількох конкурсів на одну тему з різними конкурсними процедурами не допускається. Комбіновані процедури

(відкриті конкурси, які включають декількох запрошених учасників) не допускаються.

8.3. Конкурси проєктів, конкурси ідей

Конкурси ідей мають на меті продемонструвати різні концептуальні підходи до вирішення проблеми, поставленої в конкурсі через пошук рішень, не спрямованих безпосередньо на реалізацію. Проведення конкурсів ідей відбувається для з'ясування певних підходів до архітектурних та/або планувальних проблем. Містобудівні конкурси в більшій мірі відносяться до конкурсів ідей, окрім тих, які націлені на безпосередню реалізацію (конкурси на детальні плани території відносяться до конкурсів проєктів).

Студенти-учасники відкритих конкурсів ідей від сплати реєстраційних внесків звільняються, про що має бути окремо застережено в оголошенні про проведення конкурсу та його умовах.

Конкурси проєктів мають на меті визначити краще проєктне рішення для подальшої реалізації та визначити відповідного учасника — переможця конкурсу для укладання із ним договору (контракту) на подальші стадії проєктування або етапи планування території.

Конкурси проєктів є складовою процедур публічних закупівель для замовників, визначених в Законі України «Про публічні закупівлі».

8.4. Бліц-конкурси

Бліц-конкурси проводяться для оперативного пошуку концептуальної ідеї, розв'язання нескладної архітектурної, містобудівної або інженерно-технічної задачі. Бліц-конкурси проводяться у стислі терміни як конкурс ідей, в якому на конкурсне проєктування відводиться не менше одного місяця.

8.5. Одностадійні, двостадійні конкурси

Конкурси можуть проводитися як одностадійні та двостадійні. Стадійність конкурсу обов'язково зазначається в програмі та умовах конкурсу.

Конкурси ідей зазвичай є одностадійними. У деяких випадках конкурси ідей можуть бути першим туром двостадійного конкурсу, в якому другий тур проводиться у форматі конкурсу проєктів.

Конкурси проєктів можуть бути організовані як одно- або двостадійні конкурси. Двостадійні конкурси проводяться при необхідності вирішення складних архітектурних та містобудівних задач.

У разі підбиття підсумків одностадійного конкурсу розкриваються ідентифікаційні конверти з девізами тільки тих конкурсних проєктів, які отримали премії та відзнаки.

В завданні на проєктування для першого туру двостадійного конкурсу виставляються нескладні вимоги до подання проєктних пропозицій, достатніх для демонстрації намірів учасника конкурсу.

Учасники конкурсу, відібрані журі для подальшого етапу конкурсного проектування, беруть участь у другому турі конкурсу.

Виплата окремого гонорару за участь у другому турі конкурсу є обов'язковою.

Для збереження анонімності після прийняття рішення щодо допуску відповідних учасників конкурсу до другого туру, довірена особа відкриває декларації авторства, що містять імена авторів проєктних пропозицій, відібраних для участі у другому турі та надсилає запрошення до участі у другому турі. Конверти з деклараціями авторства знов запечатуються до кінця другого туру.

Будь-яке спілкування з авторами проєктних пропозицій, відібраних для участі у другому турі, здійснюється через довірену особу.

Імена тих учасників, які пройшли до другого туру конкурсу, не оприлюднюються.

Кожен учасник, який бере участь у другому турі конкурсу, отримує індивідуальні зауваження журі щодо своєї проєктної пропозиції, поданої у першому турі. Журі також може зробити загальні зауваження, які будуть доведені до відома всіх учасників другого туру.

Громадські обговорення або консультації із громадськістю між першим і другим турами конкурсу не проводяться для уникнення порушення принципу анонімності, можливого впливу на журі та спотворення професійної оцінки конкурсних пропозицій.

Оцінювання проєктних пропозицій у всіх турах конкурсу здійснюється одним складом журі.

Проєктні пропозиції, подані на другий тур, мають мати ті самі девізи, які були використані у першому турі.

За необхідності та за згодою замовника, журі може уточнити або доповнити окремі положення програми конкурсу після завершення першого туру конкурсу. Така додаткова інформація жодним чином не має розкривати рішення, запропоновані будь-якою із проєктних пропозицій у першому турі. Другий тур може, за необхідності, бути обмежений частиною предмету конкурсного проектування, розглянутого в першому турі.

Розподіл премій у двостадійному конкурсі відбувається серед учасників другого туру. Після цього допускається публікація проєктних пропозицій.

Часовий проміжок між завершенням першого туру та поданням проєктних пропозицій у другому турі не може бути меншим за два місяці.

Публікація та виставка усіх поданих проєктних пропозицій, включаючи проєктні пропозиції першого туру, відбувається лише після завершення другого туру конкурсу та підбиття підсумків конкурсу.

У конкурсах, заявлених у програмі та умовах як одностадійні, не може бути організований другий тур.

Перший тур конкурсу може проводитися за правилами відкритого конкурсу. Другий тур проводиться виключно за правилами конкурсу з обмеженою участю, де учасниками другого туру є фіналісти першого туру.

8.6. Студентські конкурси

Студентські конкурси — конкурси, участь у яких відкрита для студентів-архітекторів та суміжних галузей, проводяться з метою навчання студентів, за процедурою є конкурсами ідей. Винагорода в студентських конкурсах встановлюється у вигляді грошової премії чи цінного подарунку.

Поєднання участі професіоналів та студентів у одному конкурсі не допускається.

8.7. Конкурси молодих архітекторів

Конкурси молодих архітекторів мають на меті допомогти молодим фахівцям розпочати професійну кар'єру. Участь у конкурсах молодих архітекторів відкрита для учасників із віковим обмеженням до 40 років або із вимогою щодо часового проміжку після отримання вищої архітектурної освіти, встановленою у в програмі та умовах конкурсу.

8.8. Конкурси девелоперів

Конкурс девелоперів — мультидисциплінарний конкурс проєктів, націлений на визначення кращої проєктної пропозиції щодо комплексної забудови території.

Творчі конкурси з проєктування для девелоперів поєднують проєктування з заявками генеральних підрядників на реалізацію проєкту (будівництво). Участь в конкурсах девелоперів беруть мультидисциплінарні команди, які включають архітекторів, фахівців суміжних галузей та генеральних підрядників. Команда-переможець отримує замовлення на послуги з проєктування на подальших стадіях проєктування та контракт на будівництво.

Конкурси девелоперів організовуються як двостадійні конкурси проєктів. В першому турі проєктні пропозиції оцінюються лише на основі якості проєктних рішень. Фіналісти першого туру проходять до другого туру.

Пропозиція з орієнтовними обсягами інвестицій подається анонімно в окремому конверті в другому турі за “методом двох конвертів”. В другому турі після рейтингування проєктних пропозицій за якістю проєктних рішень відкривають та порівнюють конверти з обсягами інвестицій фіналістів другого туру для остаточного визначення переможця конкурсу.

8.9 Конкурси-огляди

Конкурси-огляди — конкурсна процедура, при якій учасники конкурсу подають на конкурс раніше виготовлені в рамках своєї поточної роботи проєктні пропозиції. На конкурси-огляди можуть подаватися як реалізовані (збудовані) об'єкти, так і нереалізовані проєкти за

визначеними номінаціями. Для конкурсів-оглядів принцип анонімності не застосовується.

Національна спілка архітекторів України проводить щорічний конкурс-огляд для визначення кращих проєктів та реалізованих об'єктів року та архітектурних тенденцій.

РОЗДІЛ II. КОНКУРСНА ПРОЦЕДУРА

9. Конкурсна процедура складається з обов'язкових та послідовних етапів.

Етапи проведення конкурсу

9.1. Прийняття рішення про організацію та проведення конкурсу.

Рішення про організацію та проведення конкурсу приймається замовником. В рішенні про організацію конкурсу вказується:

- мета проведення конкурсу;
- замовник конкурсу;
- об'єкт конкурсного проєктування;
- предмет конкурсного проєктування;
- вид конкурсу — всеукраїнський, міжнародний;
- процедура, за якою планується проведення конкурсу: відкритий конкурс, конкурс з обмеженою участю, конкурс за запрошенням;
- необхідність залучення організатора конкурсу;
- джерело фінансування конкурсу;
- організаційні заходи, необхідні для організації та проведення конкурсу.

Для визначення процедури, за якою планується проведення конкурсу замовник звертається до професійної саморегулювальної організації, а у випадку архітектурних та містобудівних конкурсів — до Національної спілки архітекторів України за фаховою консультацією.

У випадку, коли замовник виконує безпосередні функції організатора конкурсу, рішення про організацію та проведення конкурсу може прийматися одночасно із затвердженням складу журі конкурсу та програми та умов конкурсу.

9.2. Дослідження, збір вихідних даних.

Для формування конкурсного завдання замовник або організатор (за наявності та відповідного доручення) здійснює заходи з дослідження ділянки конкурсного проєктування та збір вихідних даних. Вихідні дані на проєктування для архітектурних та містобудівних конкурсів складаються з необхідних для розроблення проєктних пропозицій текстових, графічних і топографічних матеріалів, що характеризують історичну, архітектурну та містобудівну ситуацію, інженерно-технічні, географічні та геологічні умови на території тощо.

У випадку суспільно значущої теми конкурсу замовник здійснює заходи із дослідження громадської та фахової думки щодо об'єкту та предмету конкурсного проєктування через публічні консультації, проводить опитування, проєктні семінари, обговорення, презентації тощо.

9.3. Формування конкурсного завдання

Замовник конкурсу або організатор (за наявності та відповідного договору/доручення) формує конкурсне завдання на основі мети конкурсу, законодавства та вихідних даних конкурсу. Для формування конкурсного завдання замовник конкурсу залучає фахівців в сферах, відповідних предмету конкурсного проєктування.

9.4. Формування журі конкурсу

Замовник конкурсу своїм рішенням визначає персональний склад журі конкурсу (основних та альтернативних). У складі журі відповідно до специфіки конкурсу має бути не менше двох третин висококваліфікованих спеціалістів у сфері містобудування та архітектури для архітектурних та містобудівних конкурсів, або у сфері предмету конкурсного проєктування (для інших конкурсів). До складу журі також залучаються представники замовника конкурсу, органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, відповідних професійних саморегулювних організацій, з огляду на об'єкт та предмет конкурсного проєктування, для архітектурних та містобудівних конкурсів — Національну спілку архітекторів України.

При проведенні всеукраїнського конкурсу до складу членів журі залучаються фахівці з різних регіонів України, а міжнародного чи регіонального конкурсу — з інших країн.

Журі має бути визначено до оголошення конкурсу, імена членів журі мають бути вказані в оголошенні конкурсу та в програмі та умовах конкурсу.

Кількість членів журі має бути непарною і становити не менше семи осіб, і, як правило, не більше дев'яти осіб.

Заміна членів журі допускається виключно до початку етапу конкурсного проєктування.

Робота члена журі конкурсу може здійснюватися на договірних засадах.

9.5. Громадське обговорення програми та умов конкурсу

З метою дослідження громадської думки та залучення громадян в період до затвердження програми та умов конкурсу замовник забезпечує організацію та проведення громадського обговорення програми та умов конкурсу. Замовник має опублікувати проєкт програми та умов конкурсу не менше ніж за два тижні до заходу, на якому відбувається громадське обговорення. Громадське обговорення програми та умов конкурсу може здійснюватися в офлайн та/або онлайн режимі шляхом презентацій, опитувань, отримання пропозицій та зауважень від громадськості.

На презентації замовник конкурсу представляє основні положення проекту програми та умов конкурсу та отримує пропозиції та зауваження від громадськості, які в подальшому опрацьовуються замовником і враховуються за доцільності.

Проведення громадського обговорення програми та умов конкурсу є обов'язковим.

Громадське обговорення має відбутися у визначений замовником термін і тривати не менш ніж два тижні в залежності від об'єкта та предмета конкурсного проєктування та суспільної значущості об'єкта та предмета конкурсного проєктування.

За результатами громадського обговорення замовник формує протокол громадського обговорення із фіксацією зауважень та пропозицій громадськості.

9.6. Фахові консультації

Для уточнення положень програми та умов конкурсу замовник конкурсу може звернутися до професійних саморегулювальних організацій в сфері, якій відповідає предмет та об'єкт конкурсного проєктування та/або відповідної Архітектурно-містобудівної ради.

9.7. Погодження, затвердження програми та умов конкурсу

Програма та умови конкурсу погоджуються кожним членом журі конкурсу у письмовій формі.

Для сфери архітектурного та містобудівного проєктування програми та умови конкурсів направляються на розгляд та погодження до Національної спілки архітекторів України або її місцевої організації.

Для цього в Національній спілці архітекторів України створюється відповідна комісія та формується порядок розгляду програм та умов конкурсу.

Для архітектурних конкурсів проєктів програма та умови конкурсу направляються на погодження до виконавчого органу місцевої ради, на території якого проводиться конкурс, з метою перевірки на відповідність наданим вихідним даним на проєктування.

Програма та умови конкурсу затверджуються замовником конкурсу.

Програма та умови конкурсу оприлюднюються на власному/офіційному медіа-ресурсі замовника, в інших відкритих джерелах, засобах масової інформації.

Публікація програми та умов конкурсу є публічною офертою, яка зобов'язує замовника здійснити всі дії, вказані в програмі та умовах конкурсу.

9.8. Оголошення конкурсу

Оголошення конкурсу здійснюється замовником конкурсу. Оголошення конкурсу публікується на власних/офіційних медіа-ресурсах замовника, в засобах масової інформації, соціальних мережах. Оголошення конкурсу надсилається замовником до професійних

саморегулювальних організацій в сфері предмету та об'єкту конкурсного проектування для інформування потенційних учасників конкурсу. Для відкритих конкурсів та конкурсів з обмеженою участю оголошення конкурсу розпочинає процедуру реєстрації учасників до участі в конкурсі. Оголошення конкурсу за запрошенням має на меті інформування громадськості та фахівців про початок конкурсного проектування.

Склад та зміст оголошення конкурсу наведено в п. 10.1.2. цього Порядку.

9.9. Залучення учасників конкурсу

Замовник конкурсу здійснює всі можливі заходи для належного інформування про конкурс фахових професійних спільнот та громадськості.

9.9.1. Залучення учасників відкритих конкурсів

У **відкритих конкурсах** замовник конкурсу встановлює кваліфікаційні вимоги до учасників конкурсу. Для конкурсів проєктів серед вимог має бути вимога щодо наявності у автора або відповідальної особи — представника авторського колективу — права на здійснення архітектурної чи містобудівної діяльності на території України — атестат відповідального виконавця послуг (робіт), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури або містобудування в залежності від об'єкту конкурсного проектування.

9.9.2. Залучення учасників конкурсів з обмеженою участю

Замовник конкурсу або організатор конкурсу (за наявності) при залученні учасників **конкурсів з обмеженою участю** залучає достатню кількість учасників для забезпечення справедливої конкуренції.

Для публічних замовників при проведенні конкурсів з обмеженою участю, які проводяться за процедурою конкурсів проєктів, замовник конкурсу встановлює критерії відбору учасників та забезпечує здійснення процедури попередньої кваліфікації учасників відповідно до цього Порядку та *Порядку проведення попередньої кваліфікації учасників конкурсу проєктів з обмеженою участю, встановленим Кабінетом Міністрів України* та забезпечує проведення відбору учасників.

Процедура попередньої кваліфікації учасників конкурсів з обмеженою участю полягає у відборі оцінювальною комісією визначену в оголошенні конкурсу кількість учасників конкурсу, які здатні розробити проєктну пропозицію найбільш фахово з огляду на професійний досвід учасника, об'єкт та предмет конкурсного проектування.

Оцінювальна комісія складається з трьох-семи осіб, компетентних у сфері архітектури та містобудування (або сферах, пов'язаних із об'єктом та предметом конкурсного проектування), управління будівельними проєктами та закупівель.

Склад оцінювальної комісії відображає мультидисциплінарні завдання конкурсу. Члени оцінювальної комісії, які здійснюватимуть

попередню кваліфікацію, мають бути фахівцями із професійним досвідом, не нижчим того, який вимагається від потенційних учасників конкурсу. Критерії відбору мають бути зосереджені на якості виконаної роботи. Необхідні рекомендації мають бути обґрунтованими, пов'язаними із завданням конкурсу або аналогічними йому.

Етапи попередньої кваліфікації:

подання заявки на участь потенційними учасниками конкурсу (заявниками);

розгляд заявок на участь оцінювальною комісією на предмет обов'язкових вимог та професійних якостей заявників;

прийняття рішення оцінювальною комісією щодо затвердження списку учасників конкурсу (реєстрація учасників конкурсу);

інформування всіх заявників щодо затвердженого списку учасників конкурсу.

Склад заявки на участь у конкурсі з обмеженою участю:

резюме заявника або членів авторського колектива заявника, копії їхніх документів про освіту та професійну кваліфікацію, що відповідають вимогам конкурсного завдання;

аналогічний об'єкту та предмету конкурсного проектування проєкт (декілька проєктів), виконаний (-і) заявником (в тому числі реалізований) або портфоліо заявника;

контактна інформація замовників аналогічних проєктів, або проєктів з портфоліо, виконаних заявником і представлених у заявці;

план роботи над конкурсним проєктом, в якому розкривається бачення заявника, як має виконуватися завдання конкурсу та які необхідні галузі знань/професій мають бути включені до проєктної пропозиції;

документи, що інформують про фінансовий стан заявника та сплату податків. Ця інформація не має бути старшою за два місяці;

контактна інформація: адреса, телефон, електронна пошта заявника або відповідальної особи (у випадку авторського колективу);

заява, підписана заявником або відповідальною особою заявника (у разі авторського колективу), у якій зазначається, що заявник не подавав заяву про банкрутство, не перебуває під слідством і не допускав жодної значної помилки у практиці професійної діяльності;

для конкурсів проєктів (додатково): форма організації співпраці в якості податкового агента.

Критерії відбору учасників конкурсу з обмеженою участю

Оцінювальна комісія у своїй роботі керується наступними критеріями відбору:

архітектурна якість аналогічних проєктів чи проєктів, поданих у портфоліо;

творчі здібності заявника, якість архітектурних рішень;

співпраця із замовником під час реалізації аналогічних проєктів;
компетентність заявника та його наявні ресурси.

Процес оцінювання має базуватися на діалозі. Оцінювальна комісія користується контактами замовників аналогічних проєктів заявника для отримання рекомендацій щодо заявника. Професійні якості учасника, добра репутація та попередній досвід проєктування аналогічних об'єктів є вирішальними у прийнятті рішення оцінювальною комісією.

Кандидати відбираються в процесі оцінювання за двома етапами. На першому етапі визначається, чи виконано обов'язкові вимоги, встановлені в оголошенні конкурсу щодо подання заявок на участь в конкурсі. На другому етапі досліджуються професійні якості заявників.

Процес оцінювання має колективний характер. Остаточне рішення приймається консенсусом.

Замовник має поінформувати всіх заявників, які подали заявки на участь в конкурсі про результати відбору в індивідуальному порядку.

9.9.3. Залучення учасників конкурсів за запрошенням

Для **конкурсів за запрошенням** замовник конкурсу запрошує до участі в конкурсі архітектурні бюро або окремих авторів. Запрошення має здійснюватися в письмовому або електронному вигляді.

9.10. Реєстрація учасників конкурсу

Для відкритих конкурсів реєстрація учасників конкурсу — це процедура, під час якої потенційні учасники конкурсу подають заявки на участь в конкурсі за зразком чи електронною формою, наданими замовником. Замовник реєструє учасника конкурсу або надає відмову у реєстрації виключно у випадках невідповідності учасника кваліфікаційним критеріям, встановленим в програмі та умовах конкурсу.

Для конкурсів з обмеженою участю реєстрація учасників конкурсу відбувається внаслідок проведення процедури попередньої кваліфікації потенційних учасників, які подали заявку на участь в конкурсі.

Для конкурсів за запрошенням реєстрація у конкурсі є письмовою згодою учасника конкурсу на запрошення до участі в конкурсі.

Термін реєстрації учасників складає не менше ніж один місяць з дати оголошення конкурсу. Скорочення терміну реєстрації учасників для конкурсів всіх видів не допускається.

Реєстрація у конкурсі є згодою за замовчуванням учасника конкурсу на виконання вимог програми та умов конкурсу.

Учасники конкурсу можуть актуалізувати дані про склад авторського колективу під час подання проєктних пропозицій шляхом заповнення декларації авторства.

9.11. Конкурсне проєктування

Конкурсне проєктування здійснюється з моменту розповсюдження конкурсного завдання серед учасників конкурсу. Замовник має

забезпечити одночасне розсилання ідентичного затвердженого конкурсного завдання всім учасникам конкурсу.

Замовник має враховувати реальний час, необхідний для підготовки обсягу проєктних матеріалів, передбаченого програмою та умовами конкурсу.

Строки конкурсного проєктування для одностадійних відкритих конкурсів та конкурсів з обмеженою участю не можуть бути меншими ніж два календарних місяця.

Для двостадійних конкурсів строк конкурсного проєктування для кожного туру має становити не менше ніж два місяці, перерва між турами для коригування програми та умов конкурсу — не менше ніж два місяці.

До прийняття рішення журі замовник конкурсу, організатор конкурсу, журі конкурсу та всі, причетні до організації та проведення конкурсу, утримуються від коментарів щодо учасників конкурсу та перебігу конкурсного проєктування.

Учасники конкурсу не можуть поширювати відомості про свою участь у конкурсі для збереження анонімності.

Під час конкурсного проєктування замовник конкурсу забезпечує можливість учасникам конкурсу задавати питання, які стосуються конкурсного завдання конкурсу та отримувати оперативні відповіді на них. За рішенням замовника відповіді може надавати відповідальний секретар журі, організатор (за наявності) або професійний радник. Учасники мають право на запитання та відповіді як мінімум протягом одного місяця з дати початку конкурсного проєктування. Всі отримані запитання і надані відповіді безособово розсилаються всім учасникам конкурсу одночасно.

9.12. Подача проєктних пропозицій

Проектні пропозиції подаються учасниками конкурсу в строк та за адресою, вказаними в програмі та умовах конкурсу.

Матеріали проєктних пропозицій подаються на конкурс анонімно під девізом у цифровій або буквеній формі, який проставляється у верхньому правому кутку на перших сторінках усіх матеріалів проєктної пропозиції. Імена, логотипи, символи чи інші знаки, що можуть ідентифікувати автора (-ів) не можуть бути використані в будь-якій формі.

Декларація авторства подається в ідентифікаційному конверті, на якому вказаний виключно девіз проєктної пропозиції.

Конкурсні пропозиції вважаються поданими у встановлений строк, якщо їх відправлено на конкурс або подано особисто не пізніше дати та часу, зазначених в програмі та умовах конкурсу. У разі відправлення проєктної пропозиції поштою його автор має зберігати поштову квитанцію.

Довірена особа, отримує проєктну пропозицію, розпаковує посилку та знищує зовнішню упаковку, на якій може бути адреса відправника. Ідентифікаційні конверти зберігаються довіреною особою або відповідальним секретарем конкурсу у сейфі, доки журі не присудить

винагороди та не підпише рішення журі. Після цього голова журі відкриє ідентифікаційні конверти та розкриє особу автора (-ів).

Для інформування авторів про отримані проєктні пропозиції та уникнення непорозумінь із поштовими відправленнями замовник конкурсу розсилає всім зареєстрованим учасникам девізи отриманих проєктних пропозицій та інформує учасників про це. У випадку затримок у поштових відправленнях автор надсилає підтверджуючу поштову квитанцію довірений особі. Засідання журі відбувається після отримання всіх заявлених і підтверджених проєктних пропозицій.

9.13. Технічна експертиза проєктних пропозицій

Для технічної оцінки проєктних пропозицій та визначення можливих порушень програми та умов конкурсу замовник конкурсу може залучити технічних експертів конкурсу. Робота технічних експертів може здійснюватися на договірних засадах.

Функції технічної експертизи може виконувати організатор конкурсу, за наявності у складі або за договірними відносинами експертів відповідного рівня та сфери.

Технічні експерти конкурсу перевіряють подані проєктні пропозиції. За результатами проведення технічної експертизи технічний експерт (група експертів) складають технічний звіт, який представляється на засіданні журі.

9.14. Засідання журі

Засідання журі проводиться у терміни, визначені умовами конкурсу, і вважається правомочним за умови участі у ньому не менше двох третин складу журі.

Члени журі зобов'язані зберігати конфіденційність щодо процесу оцінки та думок інших членів журі. Процедура оцінювання проєктів має відбуватися в офлайн форматі. Члени журі мають бути фізично присутніми на засіданнях журі.

Замовник має забезпечити переклад, якщо це необхідно.

Під час оцінювання проєктних пропозицій не дозволяється, щоб особи, які не беруть участь в оцінюванні журі, окрім відповідального секретаря конкурсу, входили до приміщення, де проводиться процес оцінювання проєктних пропозицій. Замовник має забезпечити відсутність будь-яких втручань у роботу журі.

Кількість часу, який замовник надає журі (зазвичай від одного до п'яти днів) для процесу оцінювання, залежить від кількості проєктних пропозицій та їхньої складності.

На початку засідання всі члени журі мають заявити, що вони не бачили і не брали участь в розробці представлених на конкурс проєктних пропозицій. У випадку, якщо члену журі відомі автори окремої проєктної пропозиції, яка бере участь в конкурсі, він має повідомити про це і не брати участі у обговоренні, оцінюванні та голосуванні за цю проєктну

пропозицію. В такому випадку його місце для оцінювання згаданої проектною пропозиції займає альтернативний член журі.

Усі проектні пропозиції мають бути представлені членам журі та оцінені ними за рівних умов.

Голова журі обирається на першому засіданні журі шляхом таємного голосування простою більшістю голосів. Головою журі має бути незалежний фахівець у сфері, до якої відноситься предмет конкурсного проектування.

Відповідальний секретар конкурсу повідомляє членів журі щодо перебігу конкурсу, кількості поданих проектних пропозицій. Відповідальний секретар конкурсу або технічний експерт або організатор (за наявності) повідомляє членів журі щодо можливих порушень конкурсної процедури учасниками конкурсу. Члени журі приймають рішення щодо допуску або недопуску таких проектних пропозицій до конкурсу.

У випадку недопуску певних проектних пропозицій до конкурсу такі проектні пропозиції експонуються на виставці проектних пропозицій з позначкою «Поza конкурсом».

Перед розглядом проектних пропозицій журі виключає з їх складу матеріали, не обумовлені програмою і умовами конкурсу.

Процес оцінювання

Журі розглядає кожен проектну пропозицію окремо, складає короткий список проектних пропозицій із очевидними перевагами для повторного детального розгляду. Фахові члени журі пояснюють характеристики кожної проектною пропозиції іншим членам журі, які не є фахівцями відповідної сфери.

Усі рішення журі мають бути обдуманими та обґрунтованими.

Журі обговорює проектні пропозиції за критеріями, визначеними в програмі та умовах конкурсу.

Рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород журі має включати рейтинг фіналістів та розподіл оголошених винагород. За необхідності проводиться контрольний огляд проектних пропозицій перед розподілом винагород.

Рішення журі приймаються консенсусом і затверджуються відкритим голосуванням. У випадку неможливості досягнення консенсусу рішення приймається простою більшістю голосів шляхом відкритого голосування.

У разі рівного розподілу голосів, поданих за проектну пропозицію, голова журі має право вирішального голосу.

Після підписання рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород відповідальний секретар конкурсу відкриває ідентифікаційні конверти із деклараціями авторства премійованих проектних пропозицій у

присутності голови журі та як мінімум двох членів журі, про що зазначається у протокольному рішенні про підбиття підсумків конкурсу.

Конкурс вважається таким, що відбувся, якщо в ньому взяли участь не менше трьох проєктних пропозицій, що допущені журі до розгляду, з яких хоча б одному журі вважає за можливе присудити премію.

Присудження першої премії є обов'язковим. Має бути присуджена та кількість премій та інших винагород, яка була оголошена в конкурсному завданні.

9.15. Підбиття підсумків конкурсу

Підсумки конкурсу оформляються:

рішенням журі про розподіл премій та інших видів винагород.

Рішення журі підписується усіма його членами, що брали участь у засіданні;

протокольним рішенням про підсумки конкурсу. Протокольне рішення підписується головою та секретарем журі.

Рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород передаються замовнику конкурсу не пізніше наступного дня з дати підбиття підсумків конкурсу.

Протокольне рішення про підсумки конкурсу передається замовнику не пізніше ніж за десять днів з дати засідання журі конкурсу.

Члени журі утримуються від публічних коментарів результатів конкурсу доки не відбудеться офіційне оголошення результатів конкурсу.

Замовник конкурсу має не пізніше одного дня після отримання рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород надіслати всім учасниками конкурсу копію рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород або вказати посилання, де можна його завантажити. За запитом учасника конкурсу замовник надає йому протокольне рішення про підбиття підсумків конкурсу.

При проведенні архітектурних та містобудівних конкурсів після підбиття підсумків конкурсу замовник конкурсу передає до місцевої організації Національної спілки архітекторів України копію рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород, протокольного рішення про підбиття підсумків конкурсу та цифрові копії премійованих проєктних пропозицій (за наявності) або їхні фотографії.

9.16. Оголошення результатів конкурсу.

Замовник оголошує результати конкурсу на тих самих ресурсах, де було розміщено оголошення конкурсу.

Оголошення результатів конкурсу відбувається не пізніше, ніж на наступний робочий день після отримання замовником рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород. В оголошенні результатів конкурсу вказуються номери премійованих та відзначених проєктних пропозицій, їхні автори та розмір винагород.

9.17. Виставка проєктних пропозицій

Виставка проєктних пропозицій за результатами конкурсу проводиться не пізніше ніж за п'ятнадцять робочих днів після підбиття підсумків конкурсу.

Виставка проєктних пропозицій має бути відкритою для відвідувачів не менше ніж протягом двох тижнів.

На виставці мають бути представлені всі подані проєктні пропозиції, в тому числі ті, що мають статус «Поза конкурсом», з іменами їхніх авторів, якщо в декларації авторства учасником конкурсу надана на це згода.

Замовник конкурсу має повідомити всіх учасників конкурсу, засоби масової інформації, професійні саморегулювні організації про дату та місце проведення виставки.

Відвідування виставки має бути безкоштовним.

На виставці премійовані проєктні пропозиції маркуються позначкою відповідної премії.

На виставці має бути представлено копію рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород.

Розміщення проєктних пропозицій в Інтернеті може розглядатися як додатковий захід, який не замінює виставку.

Виставка проєктних пропозицій двостадійних конкурсів відбувається після завершення другого туру конкурсу. На цій виставці представляються всі подані проєктні пропозиції як першого, так і другого туру.

9.18. Громадське обговорення результатів конкурсу

Громадське обговорення результатів конкурсу проводиться з метою інформування громадськості про результати конкурсу у формі презентації проєктних пропозицій-переможців конкурсу перед громадськістю в період проведення виставки проєктних пропозицій. Замовник має надати можливість подання пропозицій та зауважень від громадськості в електронному вигляді (на електронну пошту). На виставці розміщується книга відгуків і пропозицій для відвідувачів виставки.

Для конкурсів проєктів зауваження та пропозиції, які надходять під час громадського обговорення результатів конкурсу опрацьовуються та (за доцільності) використовуються замовником при формуванні завдання на проєктування на подальших стадіях розробки проєктної документації або етапів планування території.

9.19. Публікація проєктних пропозицій

Учасники конкурсу не можуть публікувати відомості про свою участь у конкурсі або будь-які матеріали своєї проєктної пропозиції у журналах, книгах або на їхніх веб-сайтах, перш ніж будуть оголошені результати конкурсу. Таке ж обмеження вимагається від журі та замовника.

У двостадійних конкурсах проєктні пропозиції, подані у першому турі конкурсу, залишаються анонімними, доки не будуть оголошені остаточні результати.

Право, надане авторами проєктних пропозицій замовнику конкурсу на публікацію проєктних пропозицій, має бути вказане у програмі та умовах конкурсу у формі безоплатної публічної ліцензії на використання твору, яка надається автором замовнику.

Після оголошення результатів конкурсу замовник отримує право публікувати премійовані та відзначені проєктні пропозиції за умови вказання автора (авторів) кожної із них; учасники конкурсу отримують право публікувати власні проєктні пропозиції за умови вказання назви конкурсу.

Конкурсне завдання може включати окремі вимоги щодо публікації та виставки проєктних пропозицій.

У конкурсному завданні має бути зазначено, де і в який спосіб замовник має намір оприлюднити результати конкурсу.

Професійна саморегулювальна організація, яка надає офіційну підтримку конкурсу, має право публікувати результати конкурсу, про що зазначається в умовах конкурсу.

9.20. Виплата премій

Замовник зобов'язаний виплатити грошові премії та надати інші види винагород заявлені в програмі та умовах конкурсу та присуджені журі конкурсу їхнім авторам.

Виплата грошових премій та вручення відзнак переможцям будь-якого виду конкурсу має бути здійснена замовником конкурсу не пізніше ніж у місячний термін з дня прийняття рішення журі.

9.21. Повернення проєктних непремійованих пропозицій їхнім авторам

Замовник конкурсу має право залишити графічні, текстові, цифрові матеріали премійованих проєктних пропозицій. Макети та моделі премійованих проєктних пропозицій повертаються авторам за рахунок замовника (якщо інше не вказано у програмі та умовах конкурсу).

Усі непремійовані проєктні пропозиції, а також ті, що відзначені іншими видами винагород, і проєктні пропозиції з позначкою "Поза конкурсом" підлягають поверненню авторам на їхню вимогу за рахунок замовника конкурсу (якщо інше не передбачено умовами конкурсу) протягом місяця з дня закінчення роботи виставки.

Після закінчення зазначеного терміну невитребувані авторами проєктні пропозиції знищуються відповідно до умов конкурсу, про що замовником конкурсу складається відповідний акт.

10. Конкурсна документація

10.1. Склад і зміст конкурсної документації

Конкурсна документація має містити вичерпну інформацію, яка не допускає можливості її неоднозначного тлумачення, і бути ідентичною для всіх учасників конкурсу.

Конкурсна документація складається з:

оголошення про проведення конкурсу;

конкурсного завдання;

рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород;

протокольного рішення про підбиття підсумків конкурсу.

10.1.1. Вимоги до офіційної мови проведення конкурсу

Конкурсна документація виготовляється українською мовою.

Для міжнародних конкурсів використовуються мови відповідно до законодавства України.

10.1.2. Вимоги до оголошення про проведення конкурсу

В оголошенні про проведення конкурсу має бути зазначено:

замовника конкурсу;

тему конкурсу, об'єкт та предмет конкурсного проєктування;

терміни проведення конкурсу;

тези програми конкурсу;

вид конкурсу;

кваліфікаційні вимоги до учасників конкурсу (у разі відкритого конкурсу), критерії відбору учасників конкурсу та очікувана кількість учасників (у разі проведення конкурсу з обмеженою участю);

умови, місце та терміни реєстрації учасників;

розмір реєстраційного внеску (за наявності);

кількість та розмір грошових премій, інші види винагород, порядок та терміни їх виплат;

склад журі конкурсу;

місце, терміни та порядок отримання конкурсного завдання;

місце, порядок і терміни подання проєктних пропозицій;

зобов'язання замовника конкурсу щодо подальшого використання проєктної пропозиції, яка отримає першу премію, а також інших премійованих проєктних пропозицій;

вимоги до мови проведення конкурсу;

адреси і телефони для довідок та порядок їх надання, номери рахунків для переказу реєстраційних внесків (якщо вони встановлені).

Зазначена інформація повідомляється також у письмових запрошеннях на участь у конкурсі за запрошенням.

Текст оголошення про проведення конкурсу підписує його замовник.

Оголошення про проведення конкурсу оприлюднюється на офіційних веб-сайтах замовника; у засобах масової інформації, а також розповсюджується через професійні саморегулювні організації відповідно до об'єкта та предмета конкурсного проєктування, уповноважені органи

містобудування та архітектури, інші заінтересовані установи і організації з урахуванням часу, необхідного для реєстрації учасників, але не менше ніж за місяць до визначеної в оголошенні дати початку конкурсного проектування.

10.1.3. Конкурсне завдання

Конкурсне завдання складається з програми конкурсу, умов конкурсу та вихідних даних конкурсу.

Усі члени журі мають у письмовій формі погодити програму та умови конкурсу до початку конкурсного проектування.

10.1.3.1. Програма конкурсу

Програма конкурсу має містити відомості про:
замовника конкурсу, організатора конкурсу (за наявності);
професійного радника конкурсу (за наявності);
вид, найменування теми, мети, об'єкт та предмет конкурсного проектування;

кваліфікаційні вимоги до учасників (для відкритих конкурсів);

кваліфікаційні вимоги та критерії відбору учасників (для конкурсів з обмеженою участю);

архітектурно-планувальні, містобудівні, соціальні, економічні та інженерно-технічні вимоги до конкурсних рішень;

необхідну деталізацію розробки, склад, масштаб і формат, розміри креслень та інші вимоги до оформлення матеріалів, які подаються на конкурс (пояснювальна записка, креслення, макети, моделі);

критерії оцінки проектних пропозицій.

Програма конкурсу має бути викладена чітко, однозначно, лаконічно та вичерпно, і не має містити зайвої інформації, не потрібної для розробки проектної пропозиції.

Критерії оцінки в архітектурних конкурсах можуть стосуватися: відповідності проектного рішення контексту місцевості; функціональності, чіткості об'ємно-просторового рішення; якості архітектурних концептуальних рішень; якості просторів; естетичного та архітектурного вираження; адекватності запропонованих конструкцій та будівельних матеріалів; аспектів екологічної та соціальної стійкості, а також загальної узгодженості проектної пропозиції конкурсному завданню.

10.1.3.2. Умови конкурсу

Умови конкурсу мають містити інформацію про:

адреси і телефони для контактів з відповідальним секретарем конкурсу;

склад журі конкурсу включно із альтернативними членами журі;

порядок реєстрації учасників конкурсу;

кількість учасників конкурсу, яка буде відібрана після процедури попередньої кваліфікації (для конкурсів з обмеженою участю);

порядок і терміни ознайомлення учасників конкурсу з додатковими проєктними матеріалами на місці, надання відповідей на їхні запитання;
приймання конкурсних пропозицій;
порядок роботи технічних експертів конкурсу (за наявності);
проведення виставок та громадського обговорення;
роботи журі та підбиття підсумків конкурсу;
кількість, розмір і порядок вручення винагород;
умови сплати податків з отриманих винагород;
загальний призовий фонд конкурсу;
умови використання премійованих та порядок повернення і знищення непремійованих і невитребуваних проєктних пропозицій;
наявність чи відсутність реєстраційних внесків, повернення реєстраційних внесків (якщо це передбачено умовами конкурсу);
умови публічної оферти щодо використання творів з метою публікації проєктних пропозицій;
графік проведення конкурсу;
строки реалізації проєкту-переможця (у випадку конкурсу проєктів);
наміри щодо подальшого використання проєкту-переможця;
обсяг замовлення при подальших стадіях проєктування (для конкурсів проєктів);
запропоновані ключові параметри щодо обсягу оплати подальших стадій проєктування та бюджету на реалізацію проєкту-переможця;
вимога щодо можливого необхідного партнерства між автором-переможцем і місцевим архітектором (в міжнародних конкурсах проєктів);
режим охорони авторського права учасників конкурсу;
режим вирішення спорів;
інформація про виставку.

10.1.3.3. Вихідні дані

Вихідні дані мають бути підготовлені, опрацьовані і надані одночасно всім зареєстрованим учасникам конкурсу в повному обсязі, достатньому для проєктування в день початку конкурсного проєктування.

Для архітектурних та містобудівних конкурсів вихідними даними є:
історична довідка;

інформація, що стосується території конкурсного проєктування або об'єкту конкурсного проєктування в документах стратегічного планування;

документ, що підтверджує право користування земельною ділянкою (для конкурсів проєктів) (окрім випадків, визначених законом про необов'язковість наявності законних прав землекористування для реалізації об'єкту проєктування);

план червоних ліній (за наявності);

витяг з містобудівної документації або містобудівні умови та обмеження (для конкурсів проєктів);

топографічні зйомки 1:2000, 1:500 території конкурсного проектування із межами земельної ділянки (для конкурсів проєктів);
ортофотозйомка (за наявності);
результати археологічних вишукувань (за наявності);
результати геологічних вишукувань (за наявності);
екологічні вимоги до території конкурсного проектування (за наявності);
пам'яткоохоронні вимоги до території конкурсного проектування (за наявності);
фотофіксація території конкурсного проектування;
інші дані, необхідні для конкурсного проектування.

10.1.4. Рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород

В рішенні журі про розподіл премій та інших винагород вказується:
рейтинг фіналістів;
характеристика проєктних пропозицій фіналістів;
рекомендації журі щодо подальшої реалізації премійованих проєктних пропозицій.

10.1.5. Протокольне рішення підсумків конкурсу

Протокольне рішення підсумків конкурсу містить:
перебіг засідання журі конкурсу;
безособову оцінку проєктних пропозицій та рекомендації щодо їх використання;
знеособлене обґрунтування прийнятого рішення або причин відхилення конкурсних пропозицій від розгляду;
перелік премійованих та відзначених проєктних пропозицій з вказанням їхніх авторів;
інші міркування журі (за наявності).

11. Правила внесення змін до конкурсного завдання

Замовник конкурсу може внести зміни до програми та умов конкурсу лише у виключному порядку і тільки протягом першої третини терміну, встановленого для розроблення проєктних пропозицій, за умови погодження цих змін членами журі, в тому ж порядку, в якому він був оголошений та з обов'язковим повідомленням про такі зміни всіх учасників конкурсу.

12. Продовження терміну подачі проєктних пропозицій

Замовник конкурсу може продовжити термін подання проєктних пропозицій, повідомивши про це учасників не пізніше ніж за тридцять днів до раніше встановленого терміну.

13. Деталізація проєктної пропозиції

Від учасників конкурсу слід вимагати лише основні концептуальні положення вирішення задачі, поставленої на конкурс, достатні для оцінки проєктної пропозиції. Матеріали проєктної пропозиції мають бути

обмежені мінімумом, необхідним для її оцінки журі. Ступінь деталізації, необхідний для проєктної пропозиції, має відповідати завданню та виду конкурсу. Оцінювання має зосереджуватися на якості концепцій. Вимога надмірної точності в проєктній пропозиції може спотворити оцінку, зосередивши аналіз на деталях, що погіршить загальну якість та розуміння проєктної пропозиції.

Для архітектурних конкурсів не рекомендовано вимагати від учасників конкурсу оцінку ймовірної вартості будівництва. В програмі та умовах конкурсу має бути вказаний бюджет на реалізацію проєкту-переможця. Оцінка вартості не має бути визначальним фактором у рішенні журі. В програмі та умовах конкурсу замовник може встановити вимогу до учасників конкурсу надати основні розрахункові і техніко-економічні показники об'єкту проєктування відповідно до методу, зазначеного в програмі, або доручити технічному експерту зробити такі розрахунки для проєктних пропозицій з метою їх порівняння на засіданні журі.

Не рекомендується встановлювати вимоги щодо визначення майбутнього гонорару за подальші стадії проєктування у проєктних пропозиціях учасників конкурсу. Розмір гонорарів не має бути критерієм оцінки в творчих конкурсах з проєктування. Параметри розрахунку гонорару за розроблення подальших стадій проєктування та їхні обсяги можуть бути зазначені в програмі та умовах конкурсу з міркувань прозорості. Однак, замовник не має в односторонньому порядку встановлювати розмір гонорарів.

Якщо ж пропозиції щодо гонорару будуть вимагатися в програмі та умовах конкурсу, учасники конкурсу подають їх анонімно в окремому конверті із девізом (за “методом двох конвертів”). Цей конверт відкривають лише після завершення рейтингування та присудження винагород. Пропозиція щодо гонорару переможця слугуватиме основою для переговорної процедури із замовником.

У конкурсному завданні мають бути чітко зазначені вимоги щодо кількості, характеру, масштабу, метричної системи, а також розмірів документів, планів, моделей та інших матеріалів, які мають подати учасники у проєктній пропозиції. Графічні обмеження, якщо такі є, мають бути чітко зазначені. Формат поданих документів має відповідати реальним умовам відправлення та транспортування проєктних пропозицій. Особливо це стосується випадків, коли на конкурс вимагаються моделі або макети.

Учасникам конкурсу дозволяється подати лише одну проєктну пропозицію на конкурс. Учасник конкурсу не може отримати більше, ніж одне призове місце.

У випадку порушення учасником конкурсу вимоги абзацу шостого цього пункту, нижче за рейтингом призове місце (місця), яке (які) отримала проєктна пропозиція того самого учасника, переходить

(переходять) до проєктних пропозицій інших учасників, наступних за рейтингом.

14. Декларація авторства

Декларація авторства включає:

ідентифікаційні дані автора або авторського колективу (прізвище, ім'я, по-батькові; РКНОПП;

підтвердження кваліфікаційних вимог, встановлених в програмі та умовах конкурсу;

адреса для листування;

телефон; електронна пошта;

дані про відповідальну особу, яка представляє авторський колектив (у разі авторського колективу);

рішення про розподіл премії у відсотках із підписами всіх співавторів;

згоду на розкриття авторства при публікації результатів конкурсу та проведенні виставки у випадку, якщо проєктна пропозиція не буде відзначена винагородою;

інформацію про форму організації співпраці на подальших стадіях проєктування або етапах планування в якості податкового агента.

Декларація авторства запечатується у ідентифікаційний конверт, на якому проставляється виключно девіз проєктної пропозиції, цей конверт вкладається у поштове відправлення і відправляється разом із проєктною пропозицією.

На ідентифікаційному конверті не має бути жодних ознак, які дозволяють ідентифікувати автора(ів).

Декларація авторства премійованих проєктних пропозицій розкривається на засіданні журі після прийняття остаточного рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород.

15. Вимоги до анонімності проєктних пропозицій

Усі проєктні пропозиції мають бути подані та оцінені анонімно. Автори залишаються анонімними до завершення процесу оцінювання, присудження винагороди та підписання рішення журі.

Проєктна пропозиція виключається журі з процесу оцінювання, якщо її автор порушує анонімність. Під час конкурсної процедури вживаються суворі заходи для забезпечення дотримання анонімності.

Кожен учасник конкурсу має розмістити цифровий або буквенний девіз на всіх матеріалах проєктної пропозиції. У програмі та умовах конкурсу мають бути наведені вказівки щодо формату девізу.

У двостадійних конкурсах будь-яке спілкування з авторами проєктних пропозицій, обраних для участі у другому турі конкурсу, здійснюватиметься через довірену особу..

16. Конфлікт інтересів

Необхідно уникати конфлікту інтересів замовника, учасників конкурсу і членів журі. Ймовірні конфлікти інтересів між зазначеними сторонами мають бути виявлені та заявлені до початку конкурсної процедури.

Будь-хто, хто працює у замовника або члена журі, будь-хто, хто пов'язаний з замовником, організатором, членом журі або професійним радником, а також будь-хто, хто брав участь у підготовці конкурсу, не має права брати участь у конкурсі або консультувати учасників конкурсу.

У відкритих конкурсах учасники несуть відповідальність за скриття конфліктів інтересів, які можуть перешкодити їм брати участь у конкурсі.

У конкурсах з обмеженою участю та конкурсах за запрошенням як учасники, так і члени журі несуть відповідальність за скриття конфлікту інтересів, який вимагає від учасника або члена журі відмовитися від участі.

Застереження щодо конфлікту інтересів та правові наслідки (у разі їх виникнення) мають бути викладені в програмі та умовах конкурсу.

17. Реєстраційний внесок

В конкурсі може бути встановлений реєстраційний внесок для учасників конкурсу. В такому випадку учасник конкурсу має сплатити його у вигляді збору або депозиту. Реєстраційні збори застосовуються у виключних випадках. Реєстраційні збори у вигляді депозитів застосовуються, коли учасникам надається базова модель (макет), з якою має працювати учасник конкурсу при підготовці проектної пропозиції. Реєстраційний внесок у вигляді депозиту має бути повернутий учаснику конкурсу, впродовж п'яти календарних днів після дати отримання організатором конкурсної пропозиції від цього учасника.

18. Винагорода і призовий фонд

Винагорода за подані проектні пропозиції складається з:

грошової премії, яка є обов'язковою для всіх видів конкурсів окрім конкурсів-оглядів;

права переможця конкурсу проектів на отримання замовлення на розробку подальших стадій розробки проектної документації або етапів планування.

Грошові премії є визнанням і не покривають роботу, виконану учасниками для конкурсу. Конкурсні премії не є складовими елементами пізнішого гонорару за розробку подальших стадій проектування, премії виплачуються додатково до гонорарів.

Загальна сума, виділена на премії та відзнаки, має визначатися залежно від завдання, обсягу роботи, необхідної для виготовлення матеріалів проектної пропозиції, а також витрат, понесених учасниками конкурсу. Розмір першої премії має бути співставним із ринковою

вартістю розробки проєктної пропозиції у обсязі, що передбачений конкурсним завданням.

Для забезпечення широкої участі в міжнародних конкурсах, грошові премії мають бути привабливими для іноземних учасників.

Рекомендовано встановлювати щонайменше три грошові премії. Сума, відведена на відзнаки, не має перевищувати тридцяти відсотків від загальної суми премій. Сума, яка буде присуджена за кожну премію, має бути чітко зазначена в умовах конкурсу. Кількість премій, оголошених в умовах конкурсу, має бути присуджена. Загальна сума призового фонду має бути виплачена повністю у будь-якому випадку.

У конкурсах ідей розмір призового фонду має враховувати, що перша премія має щонайменше компенсувати переможцю роботу, яку він/вона виконав/виконала для конкурсу.

18.1. Призовий фонд

Для виплати учасникам винагороди замовником конкурсу встановлюється призовий фонд конкурсу.

18.2. Грошові премії

Кількість премій та відзнак встановлюється умовами конкурсу.

Для одностадійних конкурсів та для другого туру двостадійних конкурсів рекомендується приймати такі співвідношення розмірів премій та їх кількості:

- перша премія — 100 відсотків — одна
- друга премія — 75 відсотків — одна-дві
- третя премія — 50 відсотків — одна-три
- відзнаки — 20-30 відсотків — кількість не обмежується.

Розмір першої премії у відкритому конкурсі не може бути нижчим, ніж вартість розроблення передпроектної документації, яка становить не менше 70 відсотків від стадії “Ескізний проєкт”. У двостадійних конкурсах учасники конкурсу, допущені до другого туру, заохочуються однаковими за розміром гонорарами, які мають забезпечити відшкодування матеріальних та трудових витрат на розроблення проєктних пропозицій у другому турі.

У конкурсах за запрошенням замовник встановлює гонорар за конкурсне проєктування кожному із учасників конкурсу і додаткову премію для переможця. Оплата робіт у конкурсі за запрошенням має бути однаковою для всіх учасників, які в повній мірі виконали програму і умови конкурсу. Розмір оплати за конкурсне проєктування вказується в оголошенні конкурсу та його умовах.

Одна премія не може бути присуджена двом проєктним пропозиціям і розділена між двома і більше проєктними пропозиціями.

Виплата грошових премій та вручення відзнак переможцям будь-якого виду конкурсу має бути здійснена замовником конкурсу у місячний

термін з дня прийняття рішення журі про розподіл премій та інших видів винагород.

18.3. Відзнаки журі

Відзнака журі може бути надана за проєктну пропозицію, яка не увійшла до числа премійованих, але цінна своїми особливими перевагами.

Така відзнака може бути передбачена замовником в призовому фонді та в умовах конкурсу.

Проектна пропозиція, яка суттєво відхиляється від умов конкурсу, але демонструє яскраві концептуальні рішення може отримати почесну відзнаку. Проєктні пропозиції, відзначені почесними відзнаками, не отримують грошових премій.

19. Гонорари журі, професійного радника, відповідального секретаря, довіреної особи та технічних експертів конкурсу

Замовник має виплатити належний гонорар кожному члену журі, альтернативним членам журі, відповідальному секретарю конкурсу, професійному раднику, довірєній особі та технічним експертам, а також фахівцям, які брали участь у розробленні програми та умов конкурсу відповідно до умов договору, а також оплатити/компенсувати їхні транспортні та супутні витрати.

20. Страхування конкурсних проєктів

Замовник має застрахувати матеріали проєктних пропозицій з моменту їхнього отримання та на весь термін конкурсної процедури.

21. Фінансування організації та проведення конкурсів

Фінансування організації та проведення конкурсу здійснюється за рахунок коштів замовника. Допускається фінансування конкурсу за рахунок проєктів міжнародної технічної допомоги, інших джерел, не заборонених законодавством.

22. Кошторис конкурсу

Кошторисом конкурсу мають бути передбачені витрати на:

оприлюднення в засобах масової інформації оголошення про конкурс, підсумків конкурсу, проєктних пропозицій;

поштові і транспортні послуги, в тому числі на повернення учасникам непремійованих проєктних пропозицій (якщо це передбачено умовами конкурсу);

друк проєктних пропозицій (при наявності вимоги в програмі та умовах конкурсу подання проєктних пропозицій в цифровому форматі);

влаштування виставки проєктних пропозицій;

фотографування та виготовлення каталога і фотоальбомів премійованих (або всіх) проєктних пропозицій;

відрядження осіб, які займаються питаннями проведення конкурсу;
оренду, прибирання та охорону приміщень, необхідних для проведення конкурсу;

розроблення конкурсної документації, включаючи її тиражування;
премій та інших винагород учасників конкурсу;
роботи відповідального секретаря конкурсу, членів журі, професійного радника, довіреної особи та технічних експертів (за наявності);

послуг професійних саморегулювальних організацій;
інші витрати на проведення конкурсу.

Після проведення конкурсу складається виконавчий кошторис. Витрати на проведення конкурсу включаються до зведеного кошторису розроблення відповідної проєктної документації на будівництво або містобудівної документації.

23. Цифровізація конкурсної процедури

Окрім подання проєктних пропозицій в паперовій формі таке подання може здійснюватися у цифровому форматі.

Якщо відповідно до програми та умов конкурсу проєктні пропозиції мають бути подані в цифровому вигляді, має бути використаний веб-сайт замовника, організатора (за наявності), на якому забезпечується анонімність учасників конкурсу протягом всього конкурсу — від реєстрації до підбиття підсумків конкурсу.

РОЗДІЛ III. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

24. Охорона прав інтелектуальної власності

Охорона прав інтелектуальної власності в конкурсній процедурі здійснюється у відповідності до вимог Цивільного кодексу України, Закону України «Про архітектурну діяльність», Закону України «Про авторське право та суміжні права» інших законодавчих актів у сфері охорони прав інтелектуальної власності.

Переможець конкурсу має невідчужуване право на авторську участь у подальших стадіях проєктування або етапів планування.

Передача майнових авторських прав через механізм публічної оферти програми та умов конкурсу не допускається.

Усі проєктні пропозиції, подані на конкурс, є інтелектуальною власністю учасників конкурсу, із збереженням авторського права на них.

Замовник може використовувати проєктну пропозицію, яка отримала першу премію, в цілях, вказаних в програмі та умовах конкурсу, у разі укладення договору підяду на розробку подальших стадій проєктування або етапів планування.

Право на використання проектної пропозиції поширюється лише на одну проектну пропозицію, якщо предметом конкурсного проектування не є розроблення проектів повторного використання. Жодна інша проектна пропозиція окрім тієї, що здобула першу премію, незалежно від того, чи була вона нагороджена іншою винагородою, не може бути використана замовником повністю або частково окрім, як за згодою її автора.

25. Особливості організації і проведення конкурсів на пам'ятники і монументи, меморіали і меморіальні комплекси

Суспільні відносини щодо спорудження (створення) пам'ятників і монументів, меморіалів та меморіальних комплексів регулюється Законом України «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу», Законом України «Про благоустрій», іншими актами законодавства.

При організації та проведенні конкурсів на кращу проектну пропозицію пам'ятника, монумента, меморіала, меморіального комплексу створення дорадчого органу конкурсу за участі представників зацікавлених осіб, громадських об'єднань є обов'язковим.

26. Особливості організації і проведення мультидисциплінарних конкурсів

В мультидисциплінарних конкурсах імена всіх членів авторського колективу та консультантів — фахівців суміжних сфер — мають бути зазначені в декларації авторства. Архітекторам-учасникам конкурсу програмою та умовами конкурсу може бути запропоновано залучити фахівців з іншої сфери (екологія, енергетика, історія чи транспорт, або інших в залежності від об'єкту та предмету конкурсного проектування) як консультантів. При цьому в архітектурних мультидисциплінарних конкурсах керівником та представником авторського колективу має бути архітектор-відповідальний виконавець окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури.

Мультидисциплінарність також має бути відображена у складі журі конкурсу. За результатами мультидисциплінарного конкурсу проектів замовник зобов'язується долучити до подальших стадій проектування всіх, хто брав участь в розробці проектної пропозиції, про що має бути зазначено в програмі та умовах конкурсу.

Архітектори та фахівці суміжних галузей-учасники конкурсу, мають право брати участь у підготовці лише однієї проектної пропозиції на конкурс. Консультанти можуть консультувати більше одного учасника конкурсу, якщо їхня сфера діяльності є рідкісною і якщо їхній внесок не є вирішальним для проектної пропозиції. Такі консультанти зберігають конфіденційність протягом всього строку конкурсної процедури.

27. Особливості замовлення послуг з організації конкурсів

Послуги з організації та проведення конкурсу є одним із видів інжинірингової діяльності відповідно до закону. Організація та проведення творчого конкурсу з проєктування є складною інтелектуальною, організаційною та адміністративною діяльністю, яка вимагає професійних знань, навичок і досвіду.

В складі організатора архітектурного або містобудівного конкурсу має бути відповідальний виконавець окремих видів робіт (послуг), пов'язаних із створенням об'єктів архітектури (що перебуває у трудових відносинах або в інших договірних відносинах із організатором конкурсу).

Публічні замовники при замовленні послуг з організації та проведення конкурсів керуються вимогами Закону України «Про публічні закупівлі».

Приватні замовники здійснюють відбір організатора конкурсу з урахуванням його досвіду та наявності всіх необхідних для організації конкурсу фахівців (які перебувають у трудових відносинах або в інших договірних відносинах) та ресурсів.

28. Особливості організації та проведення конкурсів для публічних замовників

Публічні замовники при здійсненні публічних закупівель зобов'язані проводити конкурси проєктів відповідно до вимог, встановлених Законом України «Про публічні закупівлі» та Законом України «Про архітектурну діяльність». Проведення конкурсів проєктів за запрошенням за рахунок бюджетних коштів не допускається.

29. Замовлення подальших стадій проєктування після підбиття підсумків конкурсу проєктів

Після підбиття підсумків конкурсу проєктів замовник та переможець узгоджують умови угоди (контракту) та розмір гонорару шляхом переговорної процедури.

Переможець конкурсу має переважне право на розроблення подальших стадій проєктування або етапів планування. При цьому між замовником і переможцем конкурсу укладається відповідна угода (контракт) у порядку, встановленому законодавством.

У разі присудження першої премії у міжнародному конкурсі іноземному учаснику форма його залучення до подальшого розроблення проєктної документації або містобудівної документації вирішується відповідно до Закону України "Про архітектурну діяльність".

У випадках, коли переможець конкурсу явно не в змозі повноцінно виконати функцію генерального проєктувальника, замовник спільно із професійним радником або професійною саморегулювальною організацією має рекомендувати переможцю співробітництво з іншими

відповідальними виконавцем робіт (послуг), пов'язаних із створеннями об'єктів архітектури, в ролі субпідрядника на вибір переможця.

Якщо переможець конкурсу з будь-яких причин не може безпосередньо здійснювати подальше розроблення проєктної або містобудівної документації, за ним зберігається право на авторську участь у цій роботі або, за його згодою, на отримання відповідної авторської винагороди за використання його твору в порядку, встановленому законодавством.

У разі письмової відмови переможця конкурсу щодо подальшої реалізації його проєктної пропозиції замовник конкурсу переходить до переговорної процедури із наступним за рейтингом учасником-фіналістом конкурсу.

У випадках, коли переможець конкурсу не може підтвердити свій кваліфікаційний рівень, встановлений в умовах конкурсу та необхідний для розроблення подальших стадій проєктування або етапів планування замовник переходить до переговорної процедури із наступним за рейтингом учасником-фіналістом.

При замовленні подальших стадій проєктування або етапів планування за результатами конкурсів проєктів замовники керуються Цивільним кодексом України, «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про архітектурну діяльність», Законом України «Про публічні закупівлі» (для публічних замовників), іншими законодавчими актами.

При організації та проведення конкурсів проєктів на замовлення органів державної влади/місцевого самоврядування за наявності окремого замовника на організацію та проведення конкурсу проєктів та замовника на будівництво одного і того самого об'єкту, замовник конкурсу передає замовнику будівництва конкурсну документацію та премійовані проєктні пропозиції за актом приймання-передачі. В такому випадку замовник будівництва є правонаступником замовника конкурсу.

30. Вирішення спорів

Спори, пов'язані із конкурсними процедурами вирішуються у встановленому законом порядку.

31. Відповідальність суб'єктів конкурсної процедури

Суб'єкти конкурсної процедури несуть відповідальність відповідно до закону.

РОЗДІЛ IV. ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

32. Конкурси, оголошення яких відбулося до вступу в дію цього Порядку проводяться у відповідності до вимог Постанови Кабінету

Міністрів України від 25 листопада 1999 р. № 2137 «Про затвердження Порядку проведення архітектурних та містобудівних конкурсів {Із змінами, внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України № 266 (266-2007-п) від 21.02.2007, № 532 (532-2013-п) від 24.07.2013}

33. Можливість реалізації результатів архітектурних, містобудівних конкурсів, конкурсів на пам'ятники і монументи, меморіали та меморіальні комплекси, з моменту підведення підсумків яких пройшло десять років і більше, розглядається на засіданнях художньо-експертних, архітектурно-містобудівних рад та інших консультативних дорадчих органів з метою надання рекомендацій замовнику щодо доцільності реалізації результатів конкурсу.

Замовник проводить дослідження громадської думки шляхом опитування, обговорення, інших форм участі громадян. У разі консолідованої суспільної думки щодо недоцільності реалізації результатів конкурсу, проведеного десять і більше років тому, замовник може організувати і провести новий конкурс на той самий об'єкт конкурсного проектування.